

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Lenky Oulíkové a soudců Miroslava Makajeva a Richarda Galise v právní věci

žalobce: **Dr. P. A.**
bytem X
zastoupen advokátem Mgr. Martinem Žižkou
sídlem Václavské náměstí 846/1, Praha 1

proti
žalovanému: **Obecní úřad Velké Popovice**
sídlem Ringhofferova 1, Velké Popovice

za účasti: obec Velké Popovice
sídlem Ringhofferova 1, Velké Popovice

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 3. 2021, č. j. 01196/22/OSU, a ze dne 14. 4. 2023, č. j. 01819/23/OSU,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaný vydal dne 7. 3. 2021 rozhodnutí č. j. 01196/22/OSU, kterým rozhodl o umístění stavby „budova – občanské vybavenosti Velké Popovice, Lojovice č. p. XA“ (dále jen „stavba“) na pozemku st. parc. č. XB a parc. č. XC v katastrálním území X. Dalším rozhodnutím ze dne 14. . 2023, č. j. 01819/23/OSU, žalovaný rozhodl o vydání stavebního povolení k této stavbě.
2. Žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), se žalobce domáhá prohlášení nicotnosti obou výše uvedených rozhodnutí žalovaného (dále též jen „napadená rozhodnutí“). V žalobě poukázal mimo jiné na skutečnost, že nebyl účastníkem řízení o územním rozhodnutí, ani řízení o stavebním povolení. Žádné z napadených rozhodnutí mu nebylo řádně doručeno či oznámeno. Žalobce se domnívá, že jako vlastník bezprostředně sousedícího pozemku byl opomenutým účastníkem uvedených řízení.
3. Soud se nejprve zabýval tím, zda jsou splněny podmínky, za nichž může žalobu věcně projednat (podmínky řízení). Jednou z podmínek, jejíž absence neumožňuje soudu věc meritorně projednat [viz § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], je i dodržení zákonem stanovené lhůty pro podání žaloby.
4. Podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh byl podán předčasně nebo opožděně.
5. Podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

návrh, jestliže návrh je podle tohoto zákona nepřipustný.

6. Podle § 68 písm. a) s. ř. s. žaloba je nepřipustná také tehdy, nevyčerpal-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného.
7. Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. musí být žaloba proti rozhodnutí správního orgánu podána do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Podle ustanovení § 72 odst. 4 s. ř. s. zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout.
8. Podle § 306 odst. 1 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon lze žalobu proti rozhodnutí stavebního úřadu, s výjimkou rozhodnutí o přestupku, podat do 1 měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno.
9. Žalobce v žalobě namítal, že byl opomenutým účastníkem stavebního a územního řízení (viz bod 2). Aniž by soud v této fázi posuzoval, zda byl účastníkem těchto řízení podle rozhodné právní úpravy či nikoliv, připomíná, že i účastník, který byl ve správním řízení opomenut a příslušné rozhodnutí mu nebylo doručeno, je povinen vyčerpat řádné opravné prostředky ve správním řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2003, č. j. 4 As 27/2003-77, publ. pod č. 64/2004 Sb. NSS). Z obsahu žaloby je přitom zřejmé, že žalobce dne 28. 5. 2025 podal podnět k zahájení řízení o prohlášení nicotnosti, a následně dne 30. 5. 2025 podnět k provedení přezkumného řízení napadených rozhodnutí. Charakterem přezkumného řízení podle § 94 soudního řádu se Nejvyšší správní soud zabýval již například ve svém rozsudku ze dne 14. 2. 2008, č. j. 7 As 55/2007-71, v němž mimo jiné konstatoval, že „[z] konstrukce § 94 správního řádu o přezkumném řízení je zřejmé, že se nejedná o řádný opravný prostředek, ale o zvláštní prostředek dozorčího práva, který byl svěřen do rukou správních orgánů a na který není právní nárok.“ Obdobně pak ve vztahu k řízení o prohlášení nicotnosti Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 12. 3. 2013, č. j. 7 As 100/2010-65, uvedl, že řízení o prohlášení nicotnosti podle § 77 odst. 1 a § 78 správního řádu je pouhým dozorčím prostředkem, a příslušný správní orgán jej tedy na základě podnětu není povinen zahájit, pokud k tomu neshledá důvod.
10. Lze tak uzavřít, že jak podnět k zahájení řízení o prohlášení nicotnosti, tak podnět k provedení přezkumného řízení, nejsou řádnými opravnými prostředky ve smyslu § 5 s. ř. s. V případě, že žalobce byl ve správním řízení opomenut jako účastník, je jeho žaloba nepřipustná pro nevyčerpání řádných opravných prostředků dle § 68 písm. a) s. ř. s.
11. Soud se však s přihlédnutím k ochraně práva na přístup k soudu zabýval z hlediska přípustnosti žaloby rovněž variantou, že žalobce nespadal do žádné zákonem vymezené skupiny účastníků stavebního či územního řízení, a nebyl tak jejich účastníkem. Pokud by tomu tak totiž bylo a žalobce by navzdory žalobnímu tvrzení nebyl opomenutým účastníkem, nebylo by možné přístup k soudu podmínit podáním subjektivně nepřipustného řádného opravného prostředku proti napadenému rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 4. 2014, č. j. 4 As 157/2013-33). Pokud by zákon neposkytl přípustný řádný opravný prostředek, bylo by nutné akceptovat žalobu přímo proti prvostupňovému rozhodnutí správního orgánu (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 4. 2013, č. j. 6 Ans 16/2012-62, č. 2959/2014 Sb. NSS).

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

12. Avšak ani v takovémto případě nelze odhlédnout od posouzení včasnosti žaloby. Jak totiž dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 2. 2022, č. j. 1 As 254/2021-29, s ohledem na princip právní jistoty a práva na přístup k soudu je nutné vztáhnout judikaturu týkající se počátku běhu lhůty pro podání žaloby dle § 65 s. ř. s. u opomenutých účastníků řízení i na případy, kdy se nejedná o opomenuté účastníky řízení, ačkoliv tyto osoby mohou být rozhodnutím správního orgánu dotčeny na svých právech a právem chráněných zájmech. V případě opomenutých účastníků se za počátek běhu lhůty považuje okamžik, kdy dotčená osoba měla možnost se seznámit s obsahem napadeného rozhodnutí. Tento přístup je v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, která na tyto případy analogicky hledí jako na procesní postavení opomenutého účastníka, pro které soudní judikatura vytvořila právní fikci oznámení rozhodnutí, a to prostřednictvím požadavku faktického seznámení se s obsahem rozhodnutí. V případě, kdy žalobce neměl být účastníkem řízení, se tak běh lhůty dle § 72 odst. 1 s. ř. s. odvíjí od okamžiku, kdy se seznámil s obsahem a důvody napadeného rozhodnutí (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 9. 2021, č. j. 1 As 136/2021-29, nebo ze dne 25. 6. 2014, č. j. 1 Afs 52/2014-38).
13. Na případ žalobce tak lze aplikovat rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, č. j. 2 As 25/2007-118, podle nějž je třeba „*postavit najisto, že opomenutý účastník seznal s dostatečnou jistotou a včas obsah vydaného rozhodnutí, především tedy, kdy a kým bylo vydáno, jak jej lze identifikovat, jakým způsobem a v jakém rozsahu mu takové rozhodnutí zasahuje do práv, a měl tedy účinnou možnost se proti němu účinně bránit oprávněnými prostředky. Obvykle tu půjde o případy, kdy se opomenutý účastník s obsahem rozhodnutí seznámil prostřednictvím jiné osoby, nebo se s ním seznámil jinak, a to prokazatelně a v rozsahu potřebném pro účelnou obranu proti němu (nahlížením do spisu v jiné procesní roli atp.)*.“ Dále podle citovaného rozsudku platí, že okamžik tohoto faktického „oznámení“ je potřeba určit co nejspolehlivěji; v praxi pak zřejmě tak, že bude určen *nejpozdější* den, ve kterém opomenutý účastník nabyl potřebné vědomosti.
14. Z příloh připojených k žalobě je zřejmé, že žalobce dne 28. 5. 2025 vyhotovil podnět k prohlášení nicotnosti napadených rozhodnutí, v němž mimo jiné uvedl, že se o stavebním záměru „*dozvěděl od starostky obce Velké Popovice v lednu 2025, vyžádal si územní rozhodnutí a stavební povolení a na jejich základě starostku obce upozornil, že nebyl účastníkem řízení (...)*“. V duchu výše uvedených východisek pak soud naznal, že nejpozdějším dnem, ve kterém se mohl žalobce spolehlivě seznámit s obsahem napadených rozhodnutí, je den vyhotovení podnětu k prohlášení nicotnosti, který připadl na 28. 5. 2025, neboť v tento den měl žalobce napadená rozhodnutí ve své dispozici s ohledem na to, že proti nim podal podnět k dozorčímu prostředku (viz obdobně bod 46 usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2025, č. j. 1 Afs 206/2023-103), a uvedl, že si je „*vyžádal*“ (pouze pro úplnost soud podotýká, že v podnětu žalobce identifikoval obě napadená rozhodnutí, především tedy kdy a kým byly vydány, a jakým způsobem zasáhly do jeho práv). Od tohoto okamžiku měl žalobce účinnou možnost se proti napadeným rozhodnutím bránit.
15. Měsíční lhůta dle § 307 odst. 1 stavebního zákona (která se uplatní s ohledem na to, že žalovaný je stavebním úřadem a napadená rozhodnutí byla žalobci oznámena po 1. 7. 2024, viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2025, č. j. 21 As 106/2025-25) pro podání žaloby tak žalobci uplynula 30. 6. 2025. Žalobu podanou dne 28. 11. 2025, tedy

téměř pět měsíců po uplynutí zákonem stanovené lhůty, soud posoudil jako opožděnou. Zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout, neboť pokud je žaloba podána až po uplynutí lhůty pro její podání, nejsou splněny podmínky řízení. To je důvod k rozhodnutí soudu o odmítnutí žaloby, aniž by se jí soud zabýval věcně [viz § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Jak vyplývá z judikatury (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2004, č. j. 1 Ads 4/2004-57): „je-li žaloba podána opožděně, soudu nepřislší zkoumat, z jakých konkrétních důvodů nebyla dodržena lhůta k podání žaloby, proč došlo k jejímu překročení, jakož ani to, kdo zmeškání lhůty způsobil“.

16. Vzhledem ke shora uvedenému soud žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 68 písm. a) s. ř. s. (výrok I).
17. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. Jelikož byla žaloba odmítnuta, nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení (výrok II).
18. Osoba zúčastněná na řízení (§ 305 stavebního zákona) podle § 60 odst. 5 s. ř. s. nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť jí soud neuložil žádnou povinnost a ani neshledal žádné důvody zvláštního zřetele hodné k přiznání náhrady nákladů řízení (výrok III).

Poučení :

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na

sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových

stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 17. prosince 2025

Lenka Oulíková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.